

Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы

Иске Салман авыл җирлеге Советы

КАРАРЫ

2019 нчы елның 11 нче июле

9№

Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының «Иске Салман авыл җирлеге» муниципаль берәмлегенең законнарына һәм муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр мониторингын үткөрү турындагы Нигезләмәне раслау хакында

Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы җирле үзидарә органнарының Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы җирле үзидарә органнары тарафыннан кабул ителгән законнар һәм муниципаль норматив хокукый актларның үзгәрешләренә мониторинг үткөрү буенча эшен камилләштерү максатларында, Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы Иске Салман авыл җирлеге Уставына таянып, Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы Иске Салман авыл җирлеге Советы **КАРАР ИТТЕ:**

1. Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының «Иске Салман авыл җирлеге» муниципаль берәмлегенең законнарына һәм муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр мониторингын үткөрү турындагы Нигезләмәне расларга (1 нче кушымта)

2. Аны Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының рәсми сайтында Интернет-телекоммуникация челтәрендә һәм Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталының авыл җирлеге сайтында урнаштырырга.

3. Башкарылуын контрольдә тотуны үз өстемдә калдырам.

4. Әлеге карар рәсми басылып чыкканнан соң ун көн узгач үз көченә керә.

Әлки муниципаль районы

Иске Салман авыл җирлеге башлыгы **Жәләлетдинов Ф.И.**

Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының «Иске Салман авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенә законнарына һәм муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр мониторингын үткәрү турындагы Нигезләмә

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы жирле үзидарә органнарының Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы жирле үзидарә органнары тарафыннан кабул ителгән законнар һәм муниципаль норматив хокукый актларның үзгәрешләренә мониторинг (алга таба-мониторинг, муниципаль актлар, Иске Салман авыл жирлеге) жирле үзидарә органнары үз вәкаләтләре чикләрендә, мәгълүматны кабул итүне (бастырып чыгаруны) тәэмин итү өчен жыю, гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләү, муниципаль актларны үзгәртү яки гамәлдән чыгару (гамәлдән чыгару) буенча системалы, комплекслы һәм планлы эшчәнлекне күздә тотта.
2. Мониторинг Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының Иске Салман авыл жирлеге тарафыннан үткәрелә.
3. Иске Салман авыл жирлеге мониторинг үткәргәндә Әлки муниципаль районы Советының юридик хезмәте (юридик бүлеге) һәм муниципаль берәмлекнең башка жирле үзидарә органнары белән хезмәттәшлек итә.
4. Иске Салман авыл жирлегендә мониторинг үткәрү өчен җаваплы затлар билгеләнә.
5. Мониторинг үткәрүнең максаты булып торалар:
  - федераль һәм республика законнарына туры китерү максатларында муниципаль актларны кабул итүгә, үзгәртүгә яки үз көчләрен югалткан дип тануга булган ихтыяҗны ачыклау;
  - муниципаль актларда коллизияләренә, каршылыкларны, житешсезлекләренә бетерү, хокукый җайга салуда кабатлануны бетерү;
  - жирле үзидарә органнарының норматив хокукый базасын системалаштыруны тәэмин итү;
  - муниципаль актларда коррупциоген факторларны ачыклау;
  - кирәк булмаган (актуальлеген югалткан) яки практикада кулланылмый торган муниципаль актлар яисә аларның аерым нигезләмәләрен (нормаларын) ачыклау;

хокук куллану нәтижәлелеген арттыру, муниципаль актларны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген киметүче факторларны ачыклау;

муниципаль актларның үтәлешен тиешле жирле үзидарә органнары бүлекчәләре тарафыннан тикшереп торуну гамәлгә ашыруга булышлык күрсәтү; нормалар ижат итү процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр эшләү.

6. Мониторинг жыю, гомумиләштерү, анализ һәм үзгәрешләрне бәяләүне үз эченә ала:

федераль конституциячел законнар, федераль законнар, Россия Федерациясенең башка закон актларын;

Россия Федерациясе Президенты указларын, Россия Федерациясе Хөкүмәте карарларын, федераль башкарма хакимият органнарының норматив хокукый актларын, федераль дәрәжәдәге башка законлы норматив хокукый актларын;

Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актларын;

Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының «Иске Салман авыл жирлегә» Уставын һәм башка муниципаль норматив хокукый актларын.

7. Мониторинг үткәрү нигезләре булып тора:

федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертү; хокукый жайга салуның билгеле бер өлкәсендә муниципаль актларны куллануны анализлау;

прокуратура органнары мәгълүматы;

массакүләм мәгълүмат чараларының муниципаль актларның житешсезлекләре яки камилләшүе кирәклегә турында мәгълүматы;

муниципаль актларның камил булмавы турында гражданның, юридик затларның, шул исәптән жәмәгать, фәнни, хокук саклау һәм башка оешмаларның, индивидуаль эшкуарларның, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнары депутатларының мөрәжәгатьләре, шул исәптән:

Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары Регистрына кертелгән муниципаль актларга карата Татарстан Республикасы Юстиция министрлыгы тарафыннан үткәрелгән Хокукый экспертиза бәяләмәләре;

билгеләнгән тәртиптә аны үткәрүгә вәкаләтле затлар тарафыннан эзерләнгән муниципаль актларга коррупциягә каршы экспертиза бәяләмәләре;

жирле үзидарә органнары тарафыннан үткәрелә торган конференцияләрнең, семинарларның, гавами тыңлауларның, ижтимагый фикер алышуларның һәм башка чараларның йомгаклау документлары.

II. Мониторинг үткәрү тәртибе

8. Иске Салман авыл жирлегә әлегә Нигезләмәнең 4 пунктында күрсәтелгән җаваплы затлар белән үзара хезмәттәшлек итү мәсьәләләре буенча мониторинг уздыра.

Мониторинг уздыру максатларында эшче төркемнәр төзелергә, киңәшмәләр, консультацияләр үткәрелергә, кирәкле мәгълүмат соратып алынырга, Татарстан

Республикасының башка муниципаль берәмлекләре, Россия Федерациясе субъектлары тәҗрибәсен өйрәнергә, башка эш формалары кулланылырга мөмкин.

9. Мониторингта анализлана:

әлеге Нигезләмәнең 6 пунктында күрсәтелгән актларның конституциячеллеген тикшерү турында;

федераль, республика һәм муниципаль дәрәжәдәге норматив хокукый актларга (суд практикасына) дөгъва белдерү турында эшләр буенча суд актлары (суд практикасы);

прокурор реакциясе актлары.

Жирле үзидарә органнарының норматив базасын мониторинглауны, анализлауны гамәлгә ашыру, шулай ук мониторинг йомгаклары буенча үткәрелгән норматив хокукый эш нәтижәләрен теркәү максатларында жирле үзидарә органында муниципаль норматив хокукый актлар реестрын оештыру һәм алып бару тәртибе турында муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы карары нигезендә алып барыла торган муниципаль норматив хокукый актлар реестрлары кулланыла.

11. . Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимизацияләү өчен мәгълүмати системаларның автоматлаштырылган сервислары (контрактлар, аларның операторлары белән килешүләр төзү белән бәйле булган очракта) кулланыла:

"Гарант" мәгълүмат системасында закон һәм башка норматив хокукый актларга контрольгә куелган үзгәрешләр турында мәгълүмат керү;

"Гарант" мәгълүмат системасының хокукый жайга салу өлкәләре буенча яңалыклар тасмалары тарафыннан мәгълүмат керү;

"Кодекс" мәгълүмат компаниясенен "Региональ законнар аналитикасы" автоматлаштырылган мәгълүмат системасы буенча муниципаль актларның законнар жыелмасына туры килмәүләре турында мәгълүмат алыну.

Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимальләштерү максатларында башка мәгълүмат системалары сервислары кулланыла ала.

Мониторингны гамәлгә ашырганда, әлеге Нигезләмәнең 9 пунктында күрсәтелгән анализ белән беррәттән, муниципаль хокукый актларны түбәндәге критерийлар буенча куллану практикасы турында мәгълүмат гомумиләштерелә һәм бәяленә:

кеше һәм гражданның гарантияләнгән хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәү;

муниципаль актларны кабул итү (бастырып чыгару) зарурлыгы билгеләнгән зур юридик көчнең норматив хокукый актлары булу;

муниципаль акт чыгарганда жирле үзидарә органы компетенциясе чикләрен үтәү;

муниципаль актта коррупциоген факторлар булу;

ижтимагый мөнәсәбәтләрне хокукый жайга салуда тулылык;

хокук нормалары коллизиясе;
юридик-техник характердагы хаталар булу;
муниципаль акт нигезлэмэләрне кулланганда мәгънәсен бозу;
муниципаль хокукый актны кулланганда хокуксыз яисә нигезсез карарлар,
гамәлләр кылу(гамәл кылмау);
норматив хокукый актларны куллану практикасы булу;
норматив хокукый актларны куллануның бердәм практикасы булмау;
муниципаль актны аңлату мәсьәләләре буенча гаризаларның булуы (саны)
һәм эчтәлеге;

муниципаль акт белән жайга салынган мөнәсәбәтләргә бәйле рәвештә мөрәжәгать итүчеләрнең таләпләрен канәгатьләндерү (канәгатьләндерүдән баш тарту) турында закон көченә кәргән суд актларының булуы (саны) һәм аларны кабул итү нигезләре.

13. Муниципаль актларга, жирле үзидарә органнарына үзгәрешләр кертә торган федераль һәм республика законнарындагы үзгәрешләргә мониторинглау нәтижәләре буенча ачыкланган очракта:

муниципаль актка үзгәрешләр кертү турында, муниципаль актның үз көчен югалтуын тану турында, яна муниципаль актны кабул итү турында тиешле муниципаль актлар проектлары эшләнә;

муниципаль актларны зуррак юридик көч актларына туры китерүгә юнәлтелгән башка чаралар күрелә.

14. Федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертү зарурлыгына китерә торган үзгәрешләр кертелгән очракта, мониторинг федераль яки республика акты чыкканнан соң 30 көн эчендә үткәрелә.

Мониторинг үткәрүгә Гражданнар, юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр, дәүләт хакимияте органнары, муниципаль берәмлекләргә вәкиллеке органнары депутатларының мөрәжәгатьләре, шулай ук прокуратура мәгълүматы, «Россия Федерациясе прокуратурасы турында» Федераль законда билгеләнгән вакыт эчендә карала торган прокурор жавабы актларыннан тыш, мониторинг алар кәргән көннән алып 30 көн эчендә гамәлгә ашырыла. Күрсәтелгән очракларда мониторинг үткәрү нәтижәләре турында мөрәжәгать итүче затка хәбәр ителә.

Федераль һәм республика законнары актларына ерак перспективада үзгәрешләр кертелгән очракта, жирле үзидарә органнарының норма чыгару эшчәнлегенә планнарына тиешле төзәтмәләр кертү турында тәкъдимнәр кертелә.

III. Мониторинг нәтижәләрен тормышка ашыру

15. Муниципаль акт проектын эшләү һәм мониторинг нәтижәләре буенча муниципаль акт кабул итү федераль һәм (яки) республика законнарының тиешле акты үзгәргәннән соң ике айдан да соңга калмыйча, әлегә нигезләмәнең 14 пункттындагы өченче абзацында күрсәтелгән очрактан тыш үткәрелә.

16. Мониторинг уздыру өчен жаваплы затлар хисаптан соң килгән айның 5 числосыннан да соңга калмыйча жирле үзидарә органнары житәкчеләре алдында ай саен мониторинг нәтижәләре турында хисап бирәләр.

16.1. Мониторинг нәтижәләре турында хисап (мәгълүмат) үз эченә алырга тиеш:

мониторинг уздыру объекты турында мәгълүмат;

мониторинг уздыручылар турында мәгълүмат;

мониторинг уздыру чоры турында мәгълүмат;

хокукый жайга салу предметының кыскача характеристикасы, мониторинг уздыру нигезләре.

16.2. Мониторинг нәтижәләре турында хисап (мәгълүмат) үз эченә алырга мөмкин:

хокукый жайга салуның ачыкланган проблемалары турында мәгълүмат;

муниципаль актларга үзгәрешләр кертү һәм (яки) яңа актлар кабул итү, муниципаль актларны юкка чыгару зарурлыгы турында тәкъдимнәр;

тиешле хокукый мөнәсәбәтләр өлкәсендә хокукый жайга салуны камилләштерүгә юнәлдерелгән мониторинг нәтижәләренә нигезләнгән башка нәтижәләр һәм тәкъдимнәр.

17. Мониторинг нәтижәләре буенча яңа кабул ителгән муниципаль актлар Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары Регистрына кертү өчен законнар белән билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда жибәрелә.

Күрсәтелгән регистрга кертү өчен мониторинг нәтижәләре буенча ачыкланган, анда булмаган муниципаль актлар жибәрелә.

18. Мониторинг нәтижәләре буенча нормалар ижат итү процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләнергә мөмкин.

IV. Жаваплылык

19. Мониторинг уздыру һәм хокукый эшчәнлек өчен жаваплы затлар мониторингны оештыру өчен шәхси (шул исәптән дисциплинар), шулай ук муниципаль актларны хокукый жайга салуның жирле үзидарә органнары карамагына караган тиешле өлкәсендә федераль һәм республика законнарына туры китерү өчен жаваплылык тоталар.

20. Мониторинг нәтижәләре, шул исәптән гражданнарга, юридик затларга, жәмгыятькә һәм дәүләткә зыян китергән гамәлләр (гамәл кылмау) өчен законнар нигезендә жирле үзидарә органы житәкчесе жаваплы.